

IPB-Transparant – Jaargang 9, nr. 3 – April 2006 – Driemaandelijks tijdschrift van het Interdiocesaan Pastoraal Beraad – Guimardstraat 1 - 1040 Brussel – Tel. 02/509 96 87 – Fax 02/509 96 09 – E-mail ipb@interdio.be – Website www.ipbsite.be – Rek. 784-5832889-14

*Verantwoordelijke uitgever: Daniel Vanhoutte
Afgiftekantoor: Brussel 4*

Editoriaal (+ foto Lea Verstricht)

De zending in de wereld

Tijdens de krokusvakantie waren wij enkele dagen te gast op de Veluwe in Nederland. Men tracht er het oorspronkelijke landschap en bijhorende vegetatie terug te herstellen door een kudde schapen te laten grazen, zodat de heide terug kan opleven. Tijdens een wandeling zagen we een schaap in het bos. Toen we de herder, die al op zoek was naar het schaap, vroegen of we hem konden helpen, kregen we een negatief antwoord: “Het is veel moeilijker om één schaap terug naar huis te brengen, dan een hele kudde te leiden.” Voor mensen die ooit het evangelieverhaal van het verloren schaap hebben gehoord, zet die uitspraak aan het denken. “Het is veel moeilijker om één schaap terug naar huis te brengen, dan een hele kudde te leiden.” En toch is dat wat het evangelieverhaal ons wil vertellen: ga het verloren schaap zoeken. Het wil zeggen dat we ons moeten bekeren naar die mens die de weg of de oriëntatie is kwijtgeraakt, of op een dwaalspoor is gezet.

Sinds die wandeling op de Veluwe denk ik vaak over hoe de Kerk haar zending in de wereld vandaag gestalte geeft. Welke accenten dienen gelegd te worden? In *Deus Caritas est*, de encycliek van Benedictus XVI, kunnen we lezen dat de Kerk ‘Gods familie in de wereld’ is (25), een minderheidskerk die weliswaar geroepen is het universele liefdegebod gestalte te geven. Toch heb ik de indruk dat we al snel vervallen in ‘familiefeesten’, en dat daarin veel energie wordt gestoken. Op zich is daar niets mis mee, integendeel, maar het moet wel een bedoeling hebben die verder reikt dan onze eigen kring. Waar bevindt zich het verloren schaap? Net niet in de kudde, buiten de familieverbanden dus.

Een andere vraag die dan opduikt is wie bij de familie hoort en wie niet? Onlangs sprak aartsbisschop Bruno Forte van Chieti-Vasto, Italië, in Leuven. Hij stelde volgens mij terecht dat de scheidingslijn vandaag niet loopt tussen gelovigen en ongelovigen, maar wel tussen degenen die willen nadenken, en zij die dat niet meer doen; tussen hen die zich nog confronteren aan de wereld en zij die dat niet doen. Vanuit dit opzicht is geloven niet iets dat je verworven hebt, maar iets dat je elke dag opnieuw moet leren. Het geloof is als een voortdurende initiatie en is helemaal geen zekerheid die je meedraagt. En het is een initiatie die we aan elkaar te verkondigen hebben. Daarvan getuigt ook Rik Hoet op de laatste bladzijde van deze *Transparant*: het gesprek met elkaar, van welke overtuiging ook, als zending van de Kerk in de wereld.

Dat gesprek met elkaar, wie we ook zijn, waar we ons ook bevinden of situeren, kan misschien ook centraal staan in de aandacht die vanaf volgend jaar zal gegeven worden aan de volwassenencatechese. Waar komt het op aan als we dit woord hanteren? Op de IPB-Bureauvergadering van februari hadden we hierover met elkaar een gesprek. De beginvraag voor een organisatie als het IPB was wat het geloof kan betekenen in een seculiere context, waar elke vanzelfsprekendheid van geloofsoverdracht verdwenen is. Ik licht hier enkele gedachten uit die inspirerend kunnen zijn als we ons richten tot elkaar.

De nieuwsgierigheid naar geloof en geloven duikt her en der terug op, niet enkel in crisissituaties maar evenzeer in de gegevenheid van de cultuur. Deze nieuwsgierigheid is echter niet eenduidig. De diversiteit in het zoeken naar een omgang met levensvragen moet ook in de catechese ernstig genomen worden. De fundamentele vraag die ons de komende jaren steeds opnieuw zou moeten inspireren is hoe geloofsoverdracht verbonden kan worden met het ‘onderweg zijn’ van mensen, in het alledaagse leven, net zo goed als in situaties van ultieme vreugde of pijn. Van belang hierbij is dat mensen getuigend kunnen spreken. Mensen zoeken getuigen van het geloof op in abdijen of pelgrimsoorden. Specifiek aan een getuigenis is dat er een eenheid bereikt is tussen kennis en beleving. Beide polen dienen ontwikkeld te worden en op elkaar afgestemd, in de eerste plaats door de mensen die zich geroepen voelen hun schouders mee onder het project van de volwassenencatechese te zetten. Het is maar in het bezig zijn in de wereld, in de werkomgeving, in de familie en de buurt, in de vrijetijdsbesteding, ... dat getuigd kan worden van wat het christendom kan betekenen. Maar om dit getuigenis vorm en inhoud te geven zijn inspirerende plaatsen noodzakelijk, waar we ons kunnen voeden en herbronnen. En die bestaan, binnen en buiten de kerkelijke muren. Staande op het snijvlak van Kerk en samenleving kan het IPB een band smeden tussen die plaatsen, zodat getuigende groepen en mensen elkaar vinden en hun inspiratie vruchtbaar kunnen laten zijn voor hun zending in de wereld.

Lea Verstricht

IPB-nieuws

Forum over homoseksualiteit

Het Forum van 11 maart dat als een studiedag werd opgevat, ging over het thema Homoseksualiteit, een thema dat gevoelig ligt en niet als vanzelfsprekend wordt ervaren. In de maatschappij en in de Kerk beweegt er heel wat i.v.m. dit thema: het homohuwelijk, de adoptie door homokoppels, de instructie van het Vaticaan over de toelating van homoseksuele kandidaten tot de seminaries, enz. Het blijft een omstreden zaak. Pro's en contra's bestaan naast elkaar in de maatschappij, in de Kerk en ook in het IPB.

Enkele getuigen kwamen aan het woord om het thema concrete inhoud te geven. Iemand vertelde over het proces dat hij als homo is doorgemoeten en nog steeds doormoet. Antoinette van Mossevelde bracht een verslag van de werkgroep van lesbische vrouwen in de Kerk op de studiedag van Holebipastores in november 2005.

Eric De Beukelaer gaf het kerkelijke standpunt weer. Het feit dat homoseksualiteit geen zonde is, maar wel ‘intrinsiek ongeordend’ wordt genoemd, zorgt voor de nodige spanningen tussen het kerkelijke ideaal en de pragmatische aanpak. De Beukelaer benadrukte dat een veroordeling nooit de bedoeling is geweest en dat de Kerk steeds voor de minst-slechte oplossing kiest.

Vanuit sociologische invalshoek schetste Alexis Dewaele de geschiedenis van de benadering van het thema homoseksualiteit. Vooral de maatschappelijke ontwikkelingen bij de opkomst van het kapitalisme maakten dat niet alleen de maatschappelijke rollen van de verschillende geslachten, maar evenzeer de verhouding tussen mannen veranderde. Er ontstond ruimte om een holebi-subcultuur te ontwikkelen. Uit de cijfers van het ZZZIP-survey, een grootschalig onderzoek in Vlaanderen bij 3000 holebi's en een primeur op het IPB-Forum blijkt dat politieke en juridische ontwikkelingen nog niet meteen voor een mentaliteitswijziging zorgen i.v.m. homoseksualiteit.

Bernard de Cock schetste de verschillende denkrichtingen op antropologisch, filosofisch en theologisch vlak. Het seksuele differentiedenken, uitgewerkt door Xavier Lacroix en Tony Anatrella (Fr.) staat hierin centraal. Het seksuele verschil wordt aangewend om de ongelijkwaardigheid van homoseksualiteit en heteroseksualiteit te benadrukken. Het man zijn of het vrouw zijn geeft toegang tot het echte mens-zijn. Identiteit heeft met meer te maken dan enkel met het seksuele verschil. Bernard de Cock pleitte er dan ook voor om het verschil tussen mensen niet weg te werken, maar om het op een niveau te brengen dat verder gaat dan het louter biologische. Ook op theologisch vlak is een hele ontwikkeling gaande om homoseksualiteit te herdenken. Een theologie die het lichaam centraal stelt of een herlezing van het scheppingsverhaal zijn maar enkele mogelijkheden om dit herdenken te oriënteren. Deze drie totaal verschillende lezingen en invalshoeken maken het vervolg op dit IPB-Forum niet gemakkelijk. De uitdaging zal er in bestaan om de spanning tussen de verschillende aandachtspunten uit te houden en toch te komen tot werkbare pastorale vormen om homoseksualiteit een plaats te geven in de Kerk. Het is vooral belangrijk geweest dat woorden zijn gegeven aan wat vreemd, anders of bedreigend is en dat die taal het mogelijk maakt hier verder op door te gaan. Wat op de studiedag klonk, zegt ook veel over seksualiteit in het algemeen en nodigt uit tot verdere dialoog tussen homoseksuelen en heteroseksuelen.

Buiten de grenzen

De economische, culturele en sociale gevolgen van globalisering: een evangelisch-ethische benadering.

Voorstelling van de inhoud van het document van de bisschoppelijke commissie Gaudium et spes over globalisering

Het uitgangspunt van het document van de commissie *Gaudium et spes* zou men kunnen uitdrukken met de woorden van wijlen paus Johannes Paulus II: de globalisering is *a priori* noch goed noch slecht, zij zal worden wat mensen ervan maken.

Bewust van de mogelijkheid om het proces van globalisering te beïnvloeden en te humaniseren reikt het werkdocument van de commissie een aantal inspirerende ideeën aan vanuit drie uitgangspunten: analyse, ethische evaluatie en inspiratie tot actie.

1. Analyse

Eerst en vooral probeert het document inzicht te geven in wat globalisering is. In deze analyse worden zowel de positieve als de negatieve gevolgen geschetst en dit vanuit drie invalshoeken die met elkaar verbonden zijn: economie, politiek en cultuur. Ofschoon voor deze analyse gebruik werd gemaakt van de wetenschappelijke literatuur over het onderwerp, is het standpunt van waaruit de tekst vertrekt, niet neutraal. Het evangelie dwingt ons immers de wereld niet alleen te bekijken vanuit het standpunt van diegenen die baat hebben bij de veranderingsprocessen op wereldniveau, maar ook en vooral vanuit het standpunt van diegenen die de zwaarste lasten op hun schouders moeten nemen of er het slachtoffer van zijn: de armen, de werklozen, de mensen die gebukt gaan onder onmenselijke stress of arbeidsomstandigheden. Bovendien wordt in de analyse telkens gewezen op de interactie tussen het mondiale en op het lokale niveau.

2. Ethische evaluatie

In het tweede deel wordt een onderscheid gemaakt tussen de nood aan een universele ethiek en de nood aan een ethiek van de globalisering. Met betrekking tot deze laatste, worden de belangrijkste beginselen van de sociale leer van de Kerk geactualiseerd en toegepast en daarbij worden een aantal hete hangijzers niet uit de weg gegaan.

Ten eerste zijn er de twee naar elkaar verwijzende beginselen van het algemeen welzijn en de universele bestemming van de goederen. Volgens deze beginselen heeft elke mens recht op alles wat nodig is om een menswaardig bestaan te kunnen leiden. Concreet impliceert dit dat eigendom ten dienste moet staan van de mens en dat het bezit van aandelen in ondernemingen genormeerd wordt door de eis dat winst moet gepaard gaan met het scheppen van zinvol werk, met andere woorden financiële winst moet ook sociale winst opleveren. In het licht van de universele bestemming van de goederen wordt in de tekst ook scherpe kritiek geuit op de biopiraterij en op het privatiseren van water: water is een publiek goed en toegang tot drinkbaar water zou een recht moeten zijn voor iedereen.

Ten tweede is er het beginsel van de solidariteit dat drie betekenissen heeft: de feitelijke interdependentie tussen mensen, de morele verplichting tot wederzijdse verantwoordelijkheid en dus het feit dat wij alleen verantwoordelijk zijn **vooral** allen **en** de specifiek christelijke betekenis van de zelfgave. Belangrijk is dat solidariteit niet kan beperkt blijven tot de eigen politieke gemeenschap. Solidariteit moet ook tussen gemeenschappen en op wereldniveau gerealiseerd worden. Deze stelling impliceert dat in het document het zeer restrictieve standpunt van de politieke filosoof John Rawls in zijn boek *The Law of Peoples* wordt afgewezen.

Ten derde is er het beginsel van subsidiariteit dat een garantie biedt voor een voldoende verticale spreiding van de macht. Het document opteert niet voor een wereldstaat, noch voor de huidige statenarchie, maar voor een interactie tussen verschillende besluitvormingsniveaus. Daarbij wordt zowel aandacht geschonken aan mogelijkheden van *global governance* als aan de rol van de intermediaire gemeenschappen en niet het minst aan de rol van NGO's in de context van een meer uitgesproken institutionalisering van de *world civil society*.

Ten vierde wordt gewezen op de dialectiek tussen liefde en rechtvaardigheid. Terwijl de rechtvaardigheid er voor zorgt dat via institutionele hervormingen recht wordt gedaan aan iedereen, zorgt de liefde ervoor dat de sociale relaties niet verzakelijkt worden of zouden voorbijgaan aan specifieke persoonlijke noden. Er zijn immers tranen die zelfs de meest rechtvaardige bureaucratieën niet kunnen zien. Anderzijds hebben caritatieve acties maar zin in het kader van rechtvaardige instituties.

In dit verband pleit het document voor meer rechtvaardige spelregels in de internationale handel en *fair trade* organisaties worden aangemoedigd.

Met betrekking tot de toedelende rechtvaardigheid wordt gewezen op het recht van elke mens op de vervulling van zijn of haar basisbehoeften. Dat kan niet door de markt alleen gegarandeerd worden.

Sociale rechtvaardigheid vereist bovendien dat ieder mens de kans zou krijgen om voldoende basisbekwaamheden te verwerven om volwaardig als mens te kunnen functioneren en dat houdt ook in: volwaardig te kunnen participeren als actief lid van de wereldsamenleving. Het is duidelijk dat hier de invloed zichtbaar is van de *capability theorie* van de Amartya Sen.

De nadruk op participatie heeft in het document ook te maken met de overtuiging van de commissie *Gaudium et spes* dat de armen niet alleen het object zijn van goedbedoelde acties,

maar ook de subjecten van hun eigen geschiedenis. In dit verband wijst het document op het probleem dat in de globale economie teveel beslissingen worden genomen over de hoofden van de mensen heen, door deskundigen die vaak geen voeling hebben met de concrete leefomstandigheden van mensen.

3. Inspiratie tot actie

De analytische en ethische delen worden gevolgd door een derde deel onder de subtitel: “geïnspireerd door een visie zoeken naar nieuwe handelingsmodellen”.

Het vertrekpunt van dit laatste deel is de vaststelling dat mensen nood hebben aan visie, aan richtinggevende ideeën om zin en betekenis te kunnen geven aan de globalisering. Daarbij wordt vastgesteld dat de menselijke verbeeldingskracht sterk beïnvloed wordt door inspirerende metaforen. Drie voorbeelden van zulke metaforen worden uitgewerkt: de metafoer van Pinksteren, die als symbool van eenheid in diversiteit, het alternatief vormt voor de metafoer van de toren van Babel, een metafoer die zowel verwijst naar het gevaar van een totalitaire wereld als naar het gevaar van een hopeloos verdeelde wereld waarin mensen zich terugtrekken in starre identiteiten.

Als alternatief voor de metafoer van de onzichtbare hand wordt de metafoer van de onzichtbare handdruk voorgesteld.

Ten slotte wordt, geïnspireerd door Teilhard de Chardin, de metafoer aangereikt van de aarde als een wereld die getransformeerd wordt tot een liefdegemeenschap.

Met het onderdeel *visie* wil het werkdocument aantonen dat de globalisering niet alleen een materieel proces is, maar ook een unieke kans tot het scheppen van een echt menselijke wereldgemeenschap waarin spirituele waarden de inspiratiebron zijn.

Vanuit de inspiratie wordt vervolgens gezocht naar concrete actiemogelijkheden op alle niveaus.

Op wereldniveau is er niet alleen nood aan *global governance* (globaal wereldbestuur) en aan de hervorming van internationale instellingen. Ook de Kerk kan hier een actieve rol spelen, onder meer door gebruik te maken van haar goed functionerende wereldwijde netwerken. Haar voordeel is dat wereldwijde actie gepaard kan gaan met een menselijke nabijheid en dat is wat zo vaak ontbreekt in de door deskundigen aangereikte oplossingen.

Op het meso-niveau wordt onder meer gewezen op de onmisbaarheid van vakverenigingen. Uit onderzoek blijkt immers dat economische groei in vele landen niet spontaan leidt naar meer rechtvaardige lonen. Alleen als de werknemers over voldoende onderhandelingsmacht beschikken kunnen zij veranderingen afdwingen. Het werkdocument schenkt ook aandacht aan de rol van de sociale economie en aan de mogelijkheden van christelijke organisaties in een netwerksamenleving.

Het persoonlijke niveau van handelen wordt zeker niet verwaarloosd: mensen moeten zelf hun houding durven veranderen en daarbij is vooral de ontwikkeling van nieuwe intermenselijke verhoudingen van belang, de woorden van Louis van Bladel indachtig, dat het centrale probleem van deze wereld niet de schaarste van de goederen is, noch onze persoonlijke relatie tot deze schaarse goederen, maar *onze relatie tot elkaar in onze verhouding tot de schaarse goederen*.

Om te besluiten nog dit: het werkdocument wil getuigen van de overtuiging dat de kerkgemeenschap in de veranderingsprocessen van onze wereld een inspirerende en concrete rol kan spelen en dat zij geen neutrale toeschouwer is, maar een gemeenschap van miljoenen mensen wier levensstijl en keuzen mee bepalen of en in welke mate de globalisering zal

bijdragen tot een wereld waarin alle mensen als volwaardige wereldburgers kunnen participeren.

Johan Verstraeten
K.U.Leuven

Kortgeknipt

Maria Magdalena in veelvoud

Ruim tien jaar geleden ontstond het verlangen bij een groep die zich Vrouwen in Theologie/Women in Theology noemden dat de theologie van en door vrouwen een meer officiële status aan de faculteit Godgeleerdheid (K.U. Leuven) zou krijgen. Ze beslisten een Centrum op te richten, dat een plaats zou worden waar mensen elkaar konden ontmoeten, met elkaar konden studeren en onderzoek konden verrichten op het gebied van vrouwenstudies theologie. Dat was de basis voor het huidige Centrum Vrouwenstudies Theologie, dat onder meer wil bijdragen tot een breder theologisch onderzoek door het verder ontwikkelen van de vraagstellingen van het onderzoek vanuit het perspectief van vrouwen.

Eén van de thema's die binnen het Centrum aan bod kwam, is 'vrouw en leiderschap', wat uitgroeide tot het boek "Midden in de Cirkel. Vrouwen en leiderschap in diverse spirituele tradities" (interviews van vrouwelijke leiders uit verschillende religieuze en spirituele tradities zoals een imama, priester, rabbi, abdis...). Als leidende figuur in het vroege Christendom was ook Maria Magdalena aanwezig in het onderzoek van het Centrum rond leiderschap. Dit vormde de brug naar een nieuw project: 'Maria Magdalena en het aanraken van Jezus, een intra- en interdisciplinair onderzoek naar de interpretatie van Joh 20:17 in exegese, iconografie en pastorale begeleiding' (met Barbara Baert, Reimund Bieringer, Karlijn Demasure, Sabine Van Den Eynde). Het verbindende element tussen de diverse disciplines is het thema van het aanraken/vasthouden/loslaten in John 20,17. Aansluitend bij dit onderzoeksproject besliste het Centrum om ter gelegenheid van haar ruim tienjarig bestaan een tentoonstelling over het *Noli me tangere* (raak mij niet aan/houd mij niet vast) te organiseren. Een dertigtal objecten van uiteenlopende aard (devotieprentjes, houtsnedes, schilderijen, borduurwerk, bijbels, een standbeeld, fotografie,...) focust rond de wijze waarop het verlangen om aan te raken maar dit te mogen vorm krijgt.

Praktisch: De tentoonstelling is geopend tot 30 april 2006. Vrije toegang maandag tot vrijdag van 9 tot 21 uur, zaterdag van 9 tot 13 uur in de Maurits Sabbebibliotheek, de Bériotstraat 26, 3000 Leuven.

De tentoonstellingscatalogus is beschikbaar in het NL, op een E vertaling kan ingetekend worden.

Sabine Van Den Eynde

In 't vizier (+ foto van Rik Hoet)

Getuigen van Gods liefde.

Interview met Rik Hoet

Goeiedag Rik. Het toeval wil dat op het moment dat we je vroegen voor een interview rond de trialoog, je net benoemd werd tot nationaal directeur van Missio België, waarvoor we je een gemeente proficiat toewensen. Misschien beginnen bij het laatste. Wat is Missio?

De werking van Missio is gebaseerd op vier pijlers. Een eerste is de verkondiging van het geloof. Een tweede is de vorming en de opleiding van toekomstige priesters, maar ook van ieder die de Kerk mee kan dragen: religieuzen, catecheten, pastoraal werkenden, enzovoort. Een derde pijler is het werk voor kinderen, met aandacht voor kindsoldaten, kinderarbeid. En een laatste is de zorg voor priesters. Hoe dit voor mij allemaal concreet gestalte kan krijgen moet ik nog verder uitzoeken. Maar het gaat in ieder geval om het bevorderen van de solidariteit in de wereldkerk.

Heb je al specifieke aandachtspunten voor ogen?

Een eerste aandachtspunt is het bidden. In dit jaar van het gebed wil ik daar op focussen. Het is maar vanuit het gebed dat solidariteit kan ontstaan, in het besef dat we allen kinderen zijn van één Vader. Een tweede punt is de vorming van christenen, ook van de Belgische katholieken. Het zou goed zijn mochten we de zending van de Kerk tot de kern maken van het christelijke bewustzijn. En dit zowel in eigen land, als in het beleven van de katholiciteit, de universaliteit. Het is het meeleven met de problemen wereldwijd. Een centraal aspect daarvan is de dialoog.

En zo zitten we meteen bij de eerste bedoeling van dit gesprek. Wat versta je onder dialoog?

De dialoog is een vorm van het getuigen van Gods liefde, en dat is meteen ook de definitie van missie. Het woord 'bekeren' heeft een negatieve klank gekregen, in de zin dat we iemand willen overtuigen om van godsdienst te veranderen. Onze opdracht is niet anderen te bekeren naar onze concrete manier van God dienen, maar naar de Geest waarin Jezus zijn Vader en de mensen diende en dient. Iedere mens dient zicht te bekeren naar Gods liefde, naar de ware God. En hoe de ware God gediend wordt, daar moeten we samen naar zoeken. En er wordt dan niet zozeer gezocht naar een akkoord, we moeten niet tot een soort supergodsdienst komen, maar voor elkaars leven zorgen met de liefde die Jezus bezielde. Liefde is de andere anders laten zijn zodat ieder er zijn identiteit bij wint in respect voor de verschillen. Dit zoeken naar de ware God kan maar in gesprek met elkaar, langs de weg van de vrede. Stoppen met ruzie maken is anders beginnen spreken.

En dit hebben jullie gedaan in de trialoog, het gesprek tussen telkens een vertegenwoordiger van de islam, het jodendom en de christenen?

Trialoog is een fantasiewoord. Maar het kwam als een antwoord op de vraag wat we kunnen doen met elkaar op een constructieve manier, nadat rellen waren uitgebroken in Antwerpen die op hun beurt een reactie waren op de moord op een islamleraar. We zijn met drie rond de tafel gaan zitten, en we waren allen overtuigd van het feit dat je moet spreken, dat overleg noodzakelijk is. We hadden twee concrete voorstellen. Een eerste was de witte telefoonlijn: we blijven met elkaar in contact bij problemen. Ten tweede hebben we op 1 januari 2003 een vredeswandeling georganiseerd. We zijn met ons drieën ook opgestapt en hebben elk een witte duif gelost. Dit initiatief wordt nog steeds op nieuwjaarsdag herhaald. Die dag is trouwens de dag van de vrede in de katholieke Kerk.

En jullie wilden dit vastleggen in een boek?

We gingen met ons drieën al wel eens praten in een school, op studiedagen, enzovoort. Via een interview in Tertio heeft de uitgever ons uitgenodigd er een boek van te maken. We zijn

tien maal bij elkaar gaan zitten, telkens rond één vraag, wat dan telkens resulteerde in een hoofdstuk van het boek.

Hadden jullie zo 'n succes verwacht? En heb je een verklaring voor het succes?

Ik denk dat het succes te maken heeft met de schrik voor conflicten, en hoe we die kunnen oplossen. En mensen zijn op zoek naar de zin van het leven. Het relativisme tiert welig in onze maatschappij, maar botst nu op de vraag: en dan? En het is die vraag die mensen op zoek laat gaan. Vanuit Sant'Egidio hebben we wel ervaring met het bijeenbrengen van mensen en culturen, met vrede, vanuit de overtuiging dat dit de missie van de Kerk is. Voor christenen is één ding belangrijk: de liefde. Wat is dat concreet? Die vraag ligt mee aan de oorsprong van de populariteit van godsdiensten die daar een omgang mee zoeken.

Hoe zit dat in het christendom?

In de Handelingen en in de brieven van Paulus gaat het om de confrontatie met andere culturen. Wat moeten we doen om één grote familie te zijn? Mogen we meedoen, vragen de andere culturen, en wat wordt er dan van ons verwacht? 'Bemin uw vijand' is het antwoord. Heel concreet wilde dat toen zeggen: maak van de Romeinen uw bondgenoten. Het was Paulus ook al te doen om de vrede, onder de verschillende volkeren, die daar samenleefden. Het christendom kan daarom alleen al niet gereduceerd worden tot een privé-zaak, wat ze er ook van willen maken. Het heeft te maken met hoe we onze cultuur organiseren en hoe we kunnen samenleven.

Zie je hier ook een concrete opdracht voor de Vlaamse Kerk, voor het IPB?

De Vlaamse Kerk zou zich kunnen concentreren op de christelijke mentaliteit van het aanvaarden van verscheidenheid, gecombineerd met een verdieping van de eigen identiteit. Ikzelf ben door de dialoog steeds dichterbij Jezus gekomen. In de dialoog kan ik mezelf zijn én tegelijk kan ik de andere anders laten zijn. Vrede is de andere bevestigen in wat hij is, de andere zichzelf meer laten vinden. En we vinden onszelf pas in de relatie. Het godsbeeld van de christenen is drie-eenheid: Vader, Zoon en Geest. Dit wil zeggen dat niet ik, niet de andere absoluut is, maar de relatie staat steeds voorop.

De missie van de Kerk is dan het bevorderen van de relatie. Dit houdt in dat elke godsdienst verplicht is voortdurend te veranderen en zich ten dienste te stellen van het relationele. In een dialoog moet er één beginnen, één moet de hand uitsteken. Het is belangrijk dat we onze zending als christen waar maken en de vrede bewerkstelligen. Het IPB zou kunnen nadenken over de fundamentele zending van de christenen en van de Kerk.

Hartelijk bedankt. En veel vreugde in je nieuwe engagement.